

Jelgavas pļavu augu katalogs

Jelgavas Mākslas skolas
7.c klases audzēknes
Annas Jasmīnas Beinarovičas
Noslēguma darbs
2020./21.m.g.
Darba vadītāja: Ilizane Grīnberga

Saturs :

1. Darba mērķis (3. slaidis)
2. Izvēlētās tēmas un paraugu (analogu) izpēte (4. slaidis)
3. Brīvroku skices un/vai materiālu paraugi (47. slaidis)
4. Praktiskais Noslēguma darbs (darba vizuālā un tehniskā risinājuma atspoguļojums) (49. slaidis)
5. Secinājumi (75. slaidis)
6. Izmantotie avoti (76. slaidis)

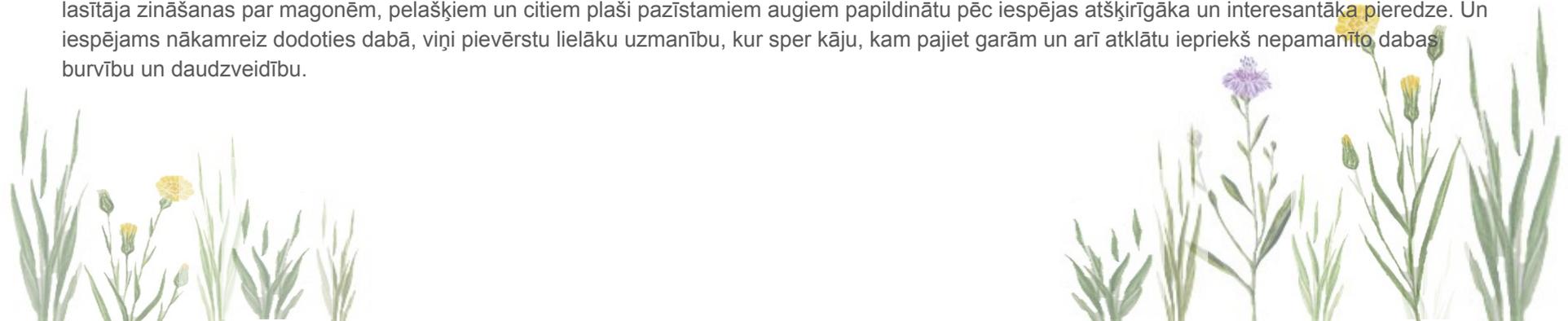
Darba ideja un mērķis

Pārvācoties no Jelgavas centra uz tās pievārti, manā dzīvē daudz kas mainījās. Pastaigas pa trotuāriem un pilsētas ieliņām, nomainīja ekspedīcijas ziedošās pļavās un priežu mežos. Tikai tajā brīdī es apjautu, cik daudz es esmu palaidusi garām, ak, cik mūsu zeme ir skaista!

Daba man jau no mazotnes ir tuva un mīļa, taču pilsētā tā īsti nav bijusi iespēja staigāt pa pļavām un to patiesi izbaudīt. Tad nu jaunatklājumu iespaidota un apbrīnas dzīta nolēmu, ka skaistie augi un brīnišķīgie ziedi ir jāparāda arī citiem.

Jau izsenis zināju, ka mans diplomdarbs būs kāda veida grāmata, jo ar diplomdarbu, bilžu ābeci, Jelgavas Mākslas skolu absolvēja mana tēta dvīņubrālis. Manuprāt, grāmata ir labākais veids, kā parādīt Jelgavas pļavu augu burvību, jo kā visiem zināms, grāmata ir portāls uz citu dimensiju, tad nu manas grāmatas skatītājs spētu ienirt ziedu burvībā un sajusties tā, it kā stāvētu pļavā. Šī grāmata, augu katalogs, tika radīts ar mērķi palīdzēt cilvēkiem, kuri dzīvo pilsētas centrā vai citu iemeslu dēļ nevar paši doties pļavā, to iepazīt, izpētīt un iemīlēt, kā tas notika ar mani. Tad nu arī tapa bilžu grāmata - "Jelgavas pļavu augu katalogs".

"Jelgavas pļavu augu katalogā" centos iekļaut mazzināmus, interesantus un neparastus vai ļoti sīkus un iespējams nekad nepamanītus augus, lai lasītāja zināšanas par magonēm, pelašķiem un citiem plaši pazīstamiem augiem papildinātu pēc iespējas atšķirīgāka un interesantāka pieredze. Un iespējams nākamreiz dodoties dabā, viņi pievērstu lielāku uzmanību, kur sper kāju, kam pajiet garām un arī atklātu iepriekš nepamanīto dabas burvību un daudzveidību.

Izvēlētās tēmas un paraugu (analogu) izpēte

Pļavas es izpētīju vasarā dodoties pastaigās, vācot ziedus un vienkārši lūkojoties apkārt. Vasaras laikā esmu uzņēmusi simtiem fotogrāfiju ar dažādiem augiem, un daļu no tām arī esmu iekļāvusi tālākajos slaidos redzamajā tēmas izpētes un vizuālo materiālu krātuvē. (Manas fotogrāfijas ir 1. no kreisās puses, visos slaidos ar zaļo + zīmīti.) Katrā slaidā ir redzams auga latviskais nosaukums (1.) un latīniskais nosaukums (2.), kā arī fotogrāfijas un botāniskie zīmējumi.

“Jelgavas pļavu augu katalogā” ir iekļauti visi augi, kuri ir apzīmēti ar dzeltenu saulītes simbolu.

Pļavas plostbārdis - *Tragopogon pratensis*

AMAZING
VISUALS

Šaurlapu ugunspuķe - *Chamaenerion angustifolium*

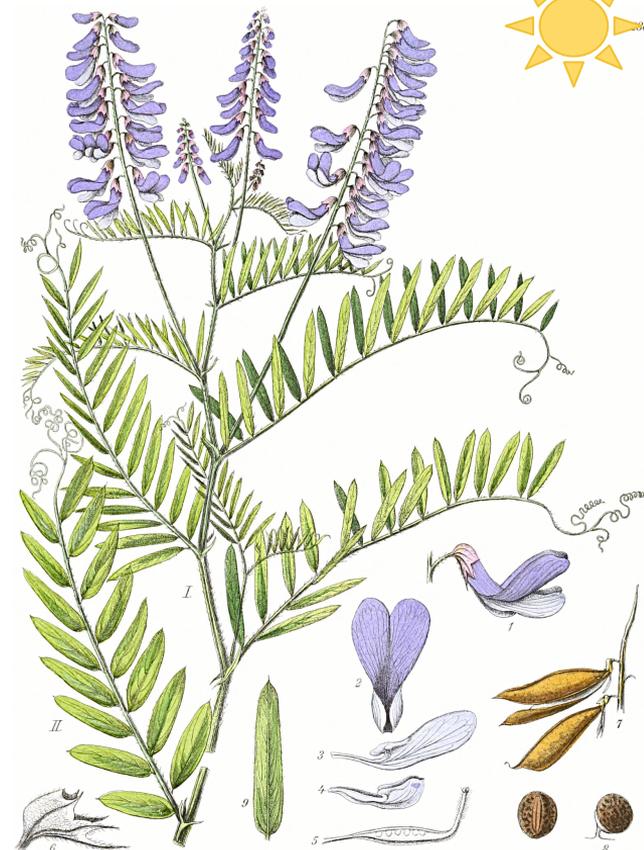
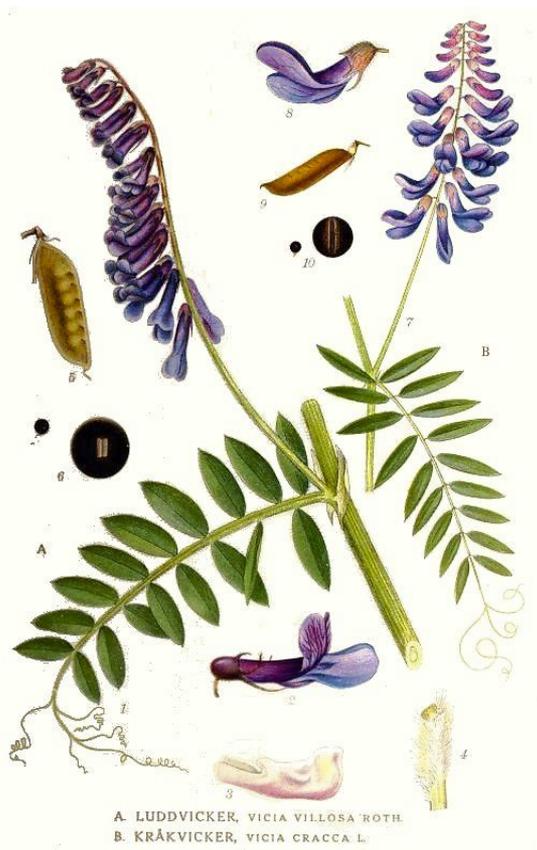

951 x 1300

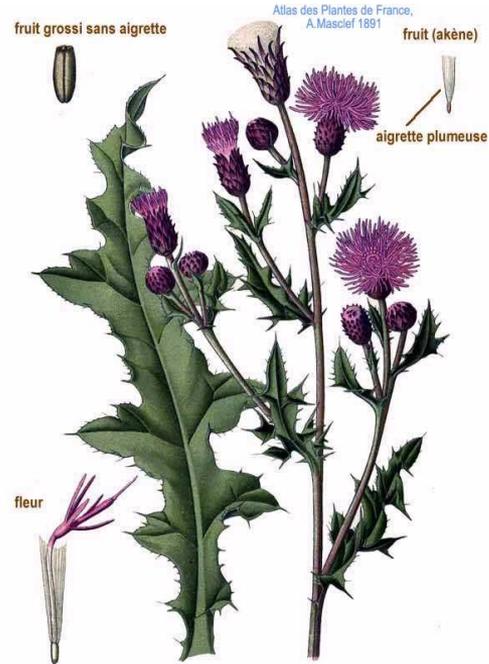
Pļavas dzelzene - *Centaurea jacea*

Vanagu vīķis - *Vicia cracca*

Tiruma usne - *Cirsium arvense*

Pl. 161. *Cirse des champs*. *Cirsium arvense* Scop.

Parastais cigoriņš - *Cichorium intybus*

Purva dzeguzene - *Epipactis palustris*

šis ir aizsargājams augs

Parastā pērkonene - *Erysimum cheiranthoides*

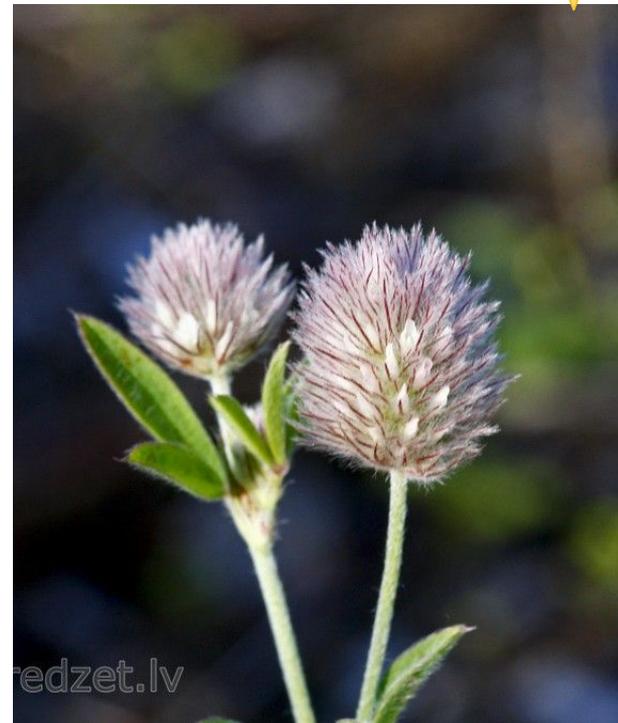
Pļavas pulkstenīte - Campanula patula

Velnarutku grābeklīte - *Erodium cicutarium*

Tīruma (mataināis) āboliņš - *Trifolium arvense*

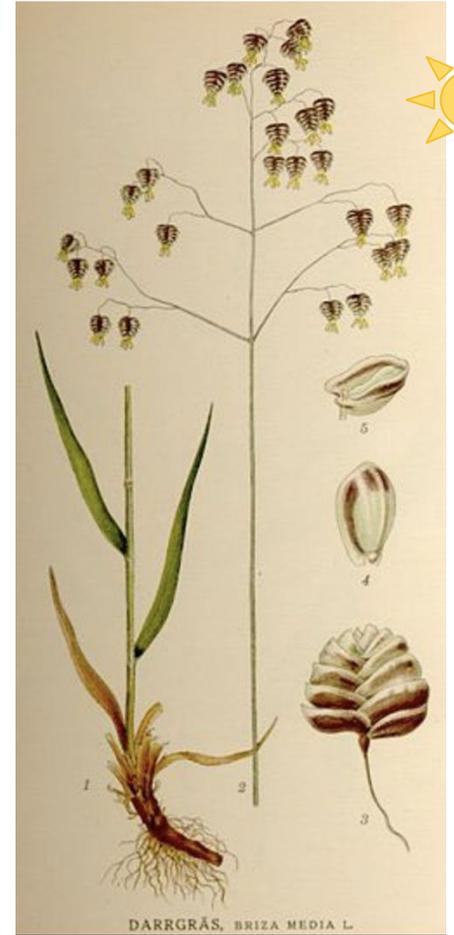
Pūkainā asinszāle - *Hypericum hirsutum*

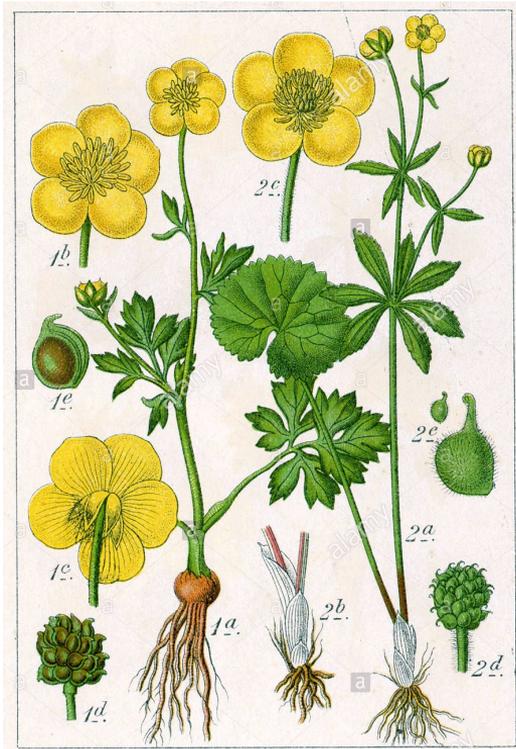
Rudzu lāčuza - *Bromus secalinus*

Parastais vizulis - *Briza media*

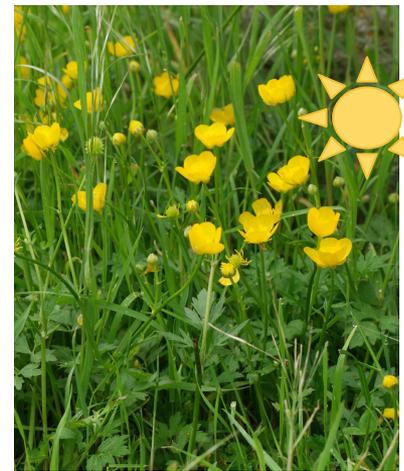

Ložņu gundega - *Ranunculus repens*

a alamy stock photo

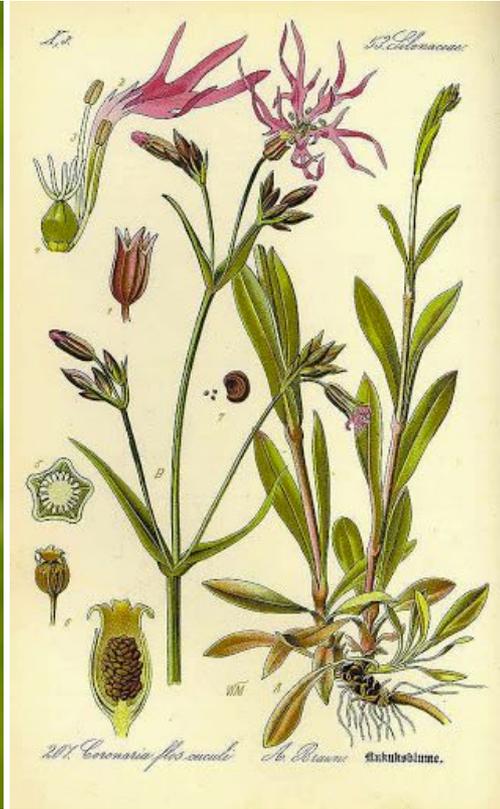
CX9697
www.alamy.com

Ranunculus repens L.

Pļavas spulnaglēne - *Coronaria flos-cuculi*

Birztaļas veronika - *Veronica chamaedrys*

edzet.lv

Gamander-Ehrenpreis, *Veronica chamaedrys*.

A. ÄREPRIS, *VERONICA OFFICINALIS* L.
B. TEĀREPRIS, *VERONICA CHAMÆDRYS* L.

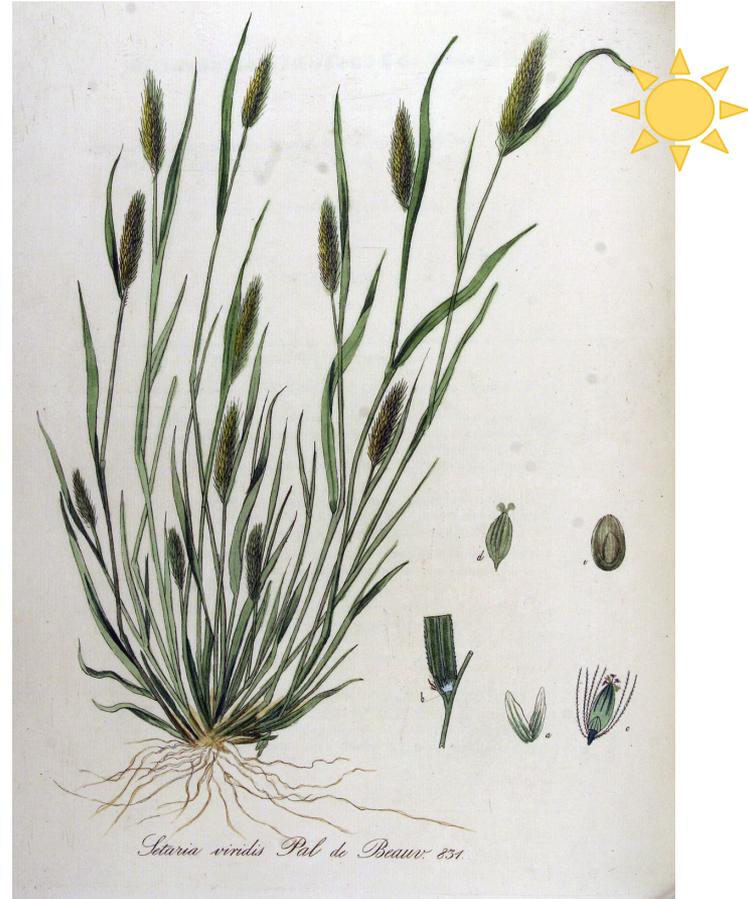
Purpurzilā akmeņsēkle - *Lithospermum purpureocaeruleum*

Zaļā sarene - *Setaria viridis*

Plate I
GREEN FOXTAIL
(*Setaria viridis* L.) Beauv.

Bezakotu zaķauza - Bromopsis inermis

Parastā raudene - *Origanum vulgare*

Pļavas āboliņš - *Trifolium pratense*

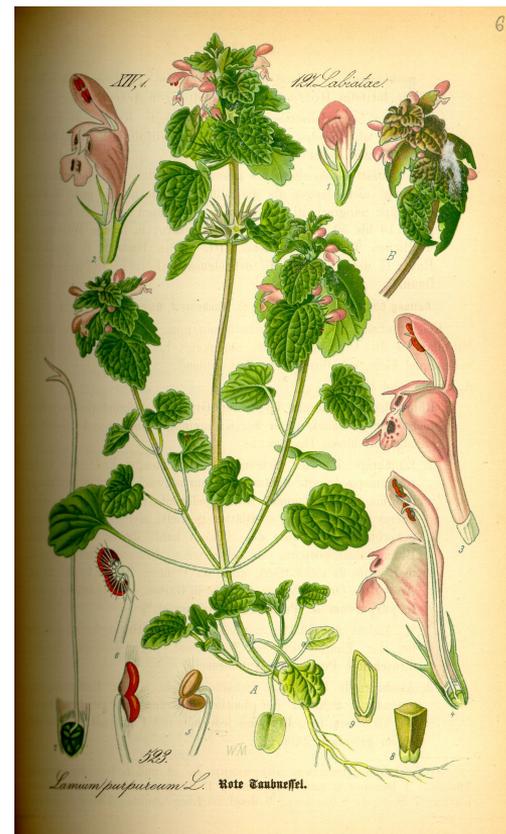

Trifolium pratense L.

Ganu plikstiņš

Sārtā panātre - *Lamium purpureum*

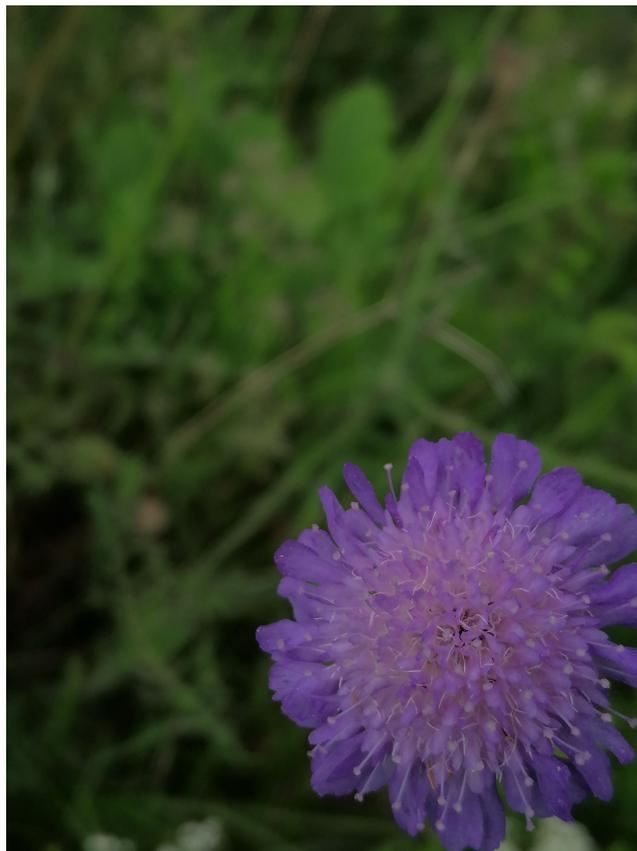
Zīda magone - *Papaver rhoeas*

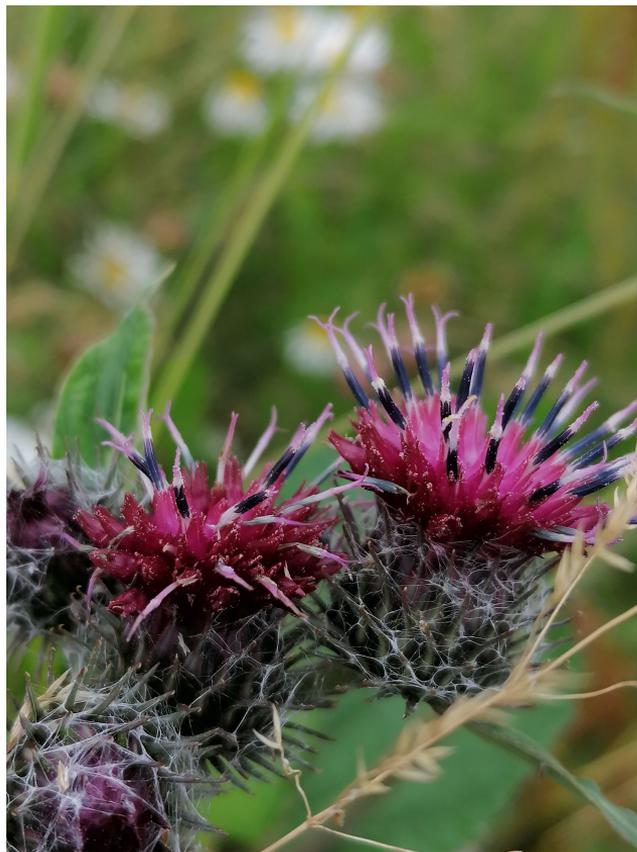
Ārstniecības matuzāle - *Fumaria officinalis*

Tīruma pēterene - *Knautia arvensis*

Pūkainais diždadzis - *Arctium tomentosum*

Ziemeļu madara - *Galium boreale*

Parastais pelašķis - *Achillea millefolium*

Ārstniecības pienene - *Taraxacum officinale*

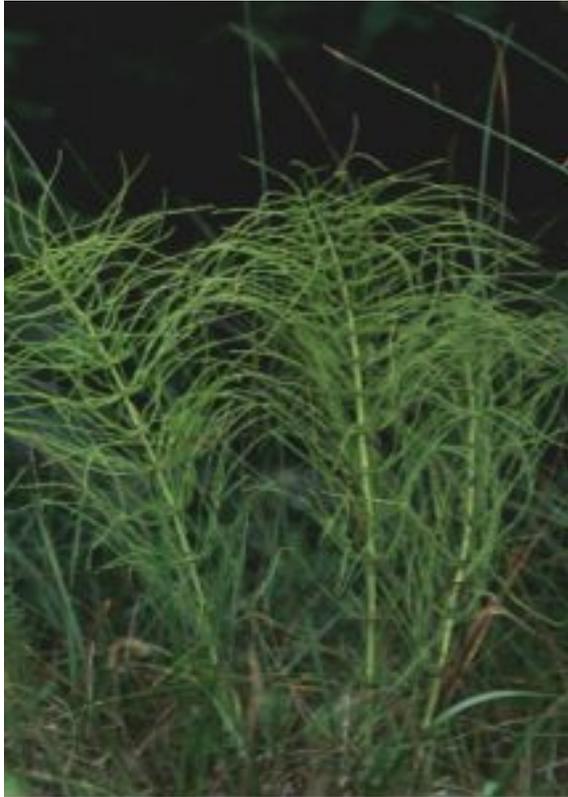

Ārstniecības pienene
Taraxacum officinale (Linnaeus)

Ārstniecības pienene (*Taraxacum officinale*)

Pļavas kosa - *Equisetum pratense*

Kosas

Lielā kosa (*Equisetum telmateia*)

Parastā rudzusrilga - *Apera spica-venti*

Parastā rudzusrilga
Apera spica-venti (L.) P.Beauv.

Parastā rudzusrilga

Parastā vīgrieze - Filipendula ulmaria

Ārstniecības lupstājs - *Levisticum officinale*

Ārstniecības lupstājs
***Levisticum officinale* (W.D.J.Koch)**

Gaiļbiksīte - *Primula veris*

Pļavas skābene - *Rumex acetosa*

Lielā ceļteka - *Plantago major*

Pļavas dedestīņa - *Lathyrus pratensis*

Zirgskābene (Lielāka par klasisko, skābo)

Raspodiņš jeb rasaskrēsliņš
Parastais rasaskrēsliņš - *Alchemilla vulgaris*

Parastais biškrēsliņš - *Tanacetum vulgare*

Parastais biškrēsliņš (Tanacetum vulgare)

Brīvroku skices un/vai materiālu paraugi

Uzreiz zināju, ka augus zīmēšu ar akvareļu krāsām, taču nezināju, kā tieši un vai pievienot melnu kontūru. Redzēmi mani tehniku izmēģinājumi, skices.

No sākuma sliecos uz otro, kombinēto tehniku, taču uzzīmējot pirmo īsto attēlu sapratu, ka melnā līnija būtu par smagu un sagrautu ilūziju par zieda trauslumu un telpiskumu. Tad nu mans darbiņš ir zīmēts pirmajā tehnikā.

1.

2.

3.

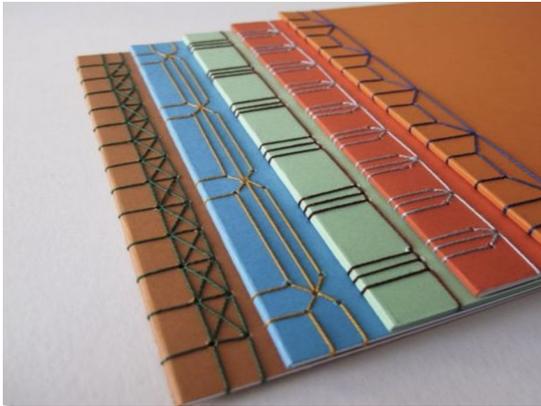
Šeit redzemi vēl tehniku izmēģinājumi
radot jau nopietnākus, ne tik
skičveidīgus darbiņus.

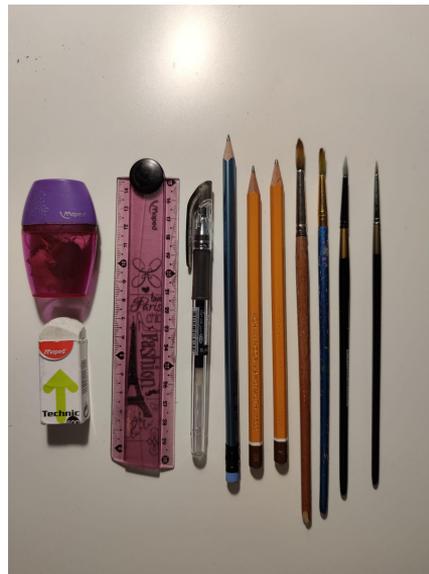
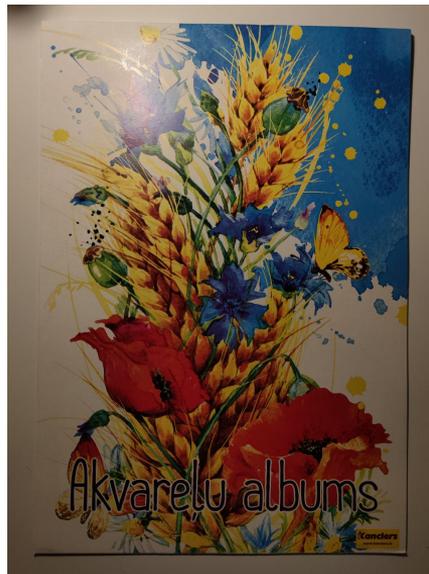
Praktiskais Noslēguma darbs (darba vizuālā un tehniskā risinājuma atspoguļojums)

Grāmatas izmēri ir 21,5 cm x 30.5 cm

Kataloga lapaspusēm ir izmantots A3 akvareļu papīrs, kura šķiedra iet gar lapas garo malu, lai grāmata vieglāk šķirtos, un tad lapas ir pārgriestas uz pusēm tā, lai katras lapas izmērs būtu A4. Titullapai ir izmantots plāns, tonēts papīrs ar faktūru un gaišām zilām pūciņām starp papīra šķiedrām. Vāku iekšpusēs ir izmantotas skaistas, zilās aplikāciju kartona lapas. Paši vāki veidoti no stingra kartona un apvilki ar sūnu zaļu tekstilu. Grāmata ir iesieta japāņu sējumā izmantojot smalku, zelta lentīti.

Izmantoto materiālu attēli.

Visi augi ir zīmēti ar akvareļu krāsām, kuras klātas vairākās kārtās ar dažādu caurspīdīguma pakāpi, radot ilūziju, ka augs ir telpisks un palīdzot pievērst cilvēka uzmanību svarīgākajai auga daļai - ziedam.

Pāris gaišiem akcentiem ir izmantota baltā guaša.

Arī tuvplāni ir zīmēti ar akvareļu krāsām, tādā pašā manierē, taču tie ir apvilkti ar vieglu, smalku parastā zīmuļa līniju, palīdzot tuvplānam "iznākt" priekšplānā un akcentējot ziedu vai citu auga daļu niansas. Līnija ir gana gaiša, lai to uzreiz nepamanītu un tā nekristu acīs, taču tā spēj pievērst cilvēka acs uzmanību tuvplānam.

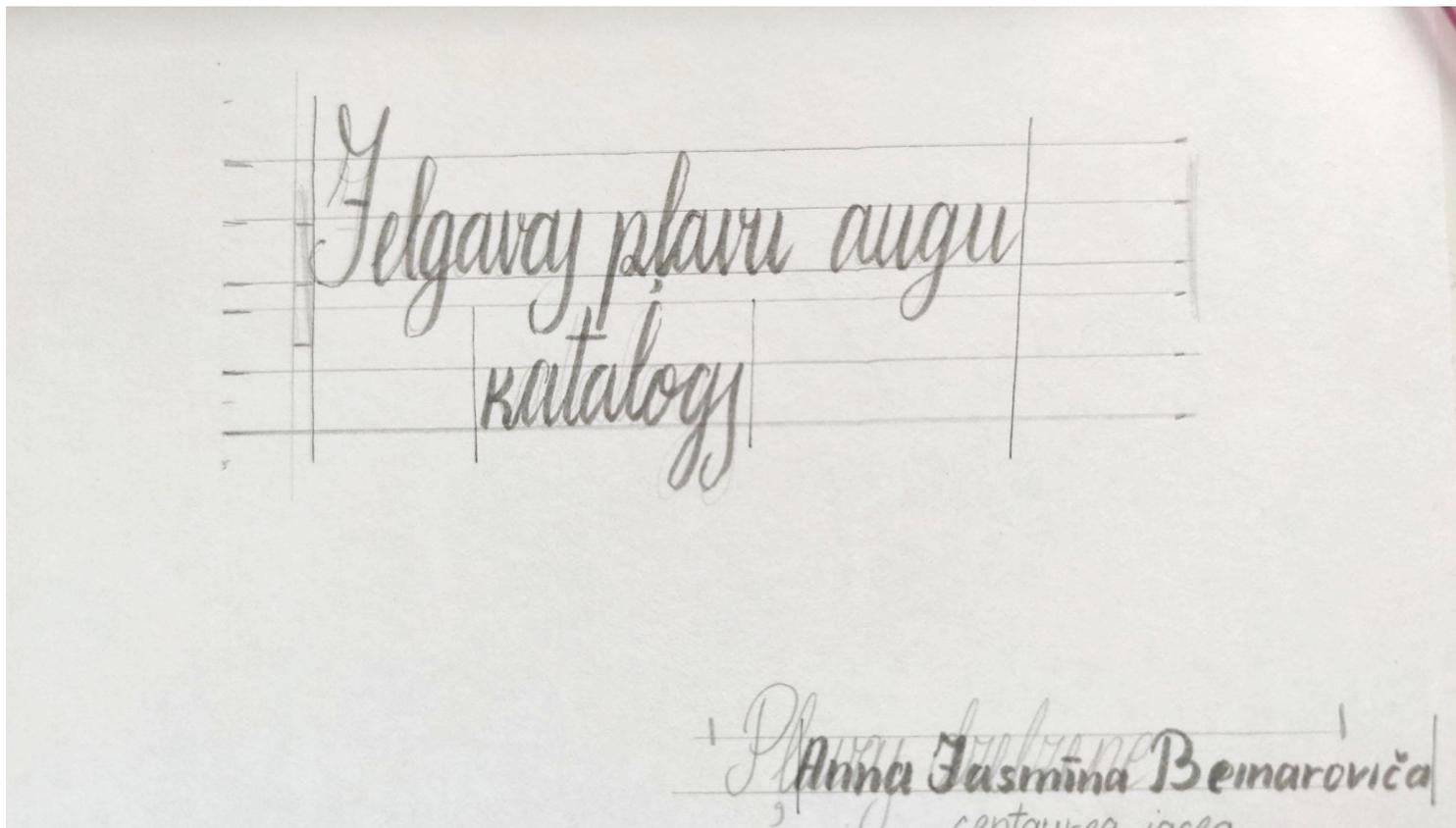
Latviskie un latīniskie auga nosaukumi ir rakstīti kaligrāfiskā rokrakstā ar melno, gēla pildspalvu.

Iespējams šķiet nedaudz dīvaini, ka zīmējuma kompozīcija ir sasķīebusies uz kreiso pusi, taču tas ir darīts speciāli, jo tad, kad grāmata tiek iesieta daļa lapas vairs nav redzama, vai to grūti redzēt, tādēļ kompozīcija "izlīdzinās" un vairs nav sasķīebusies uz vienu pusi.

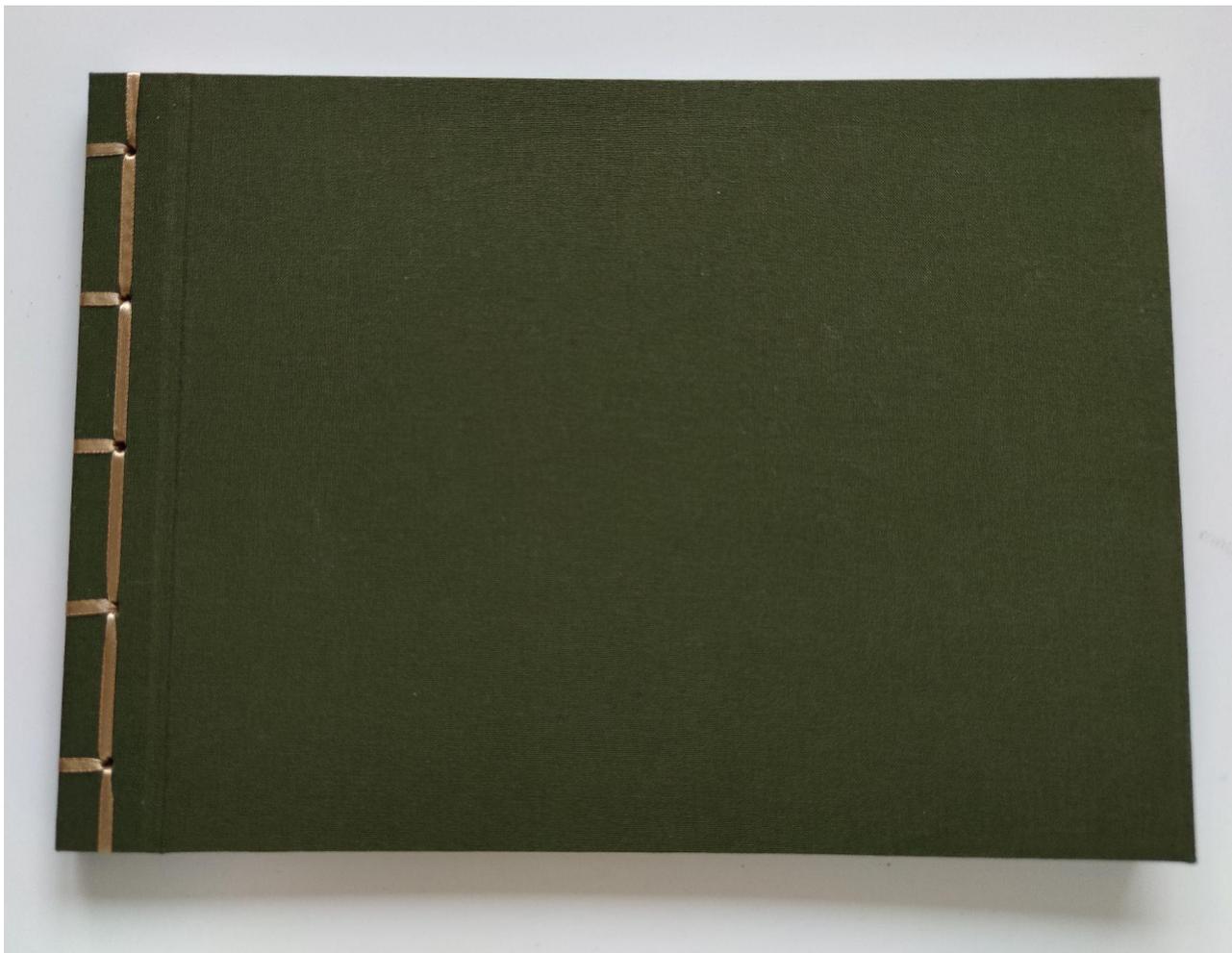

Šeit redzams, kā es
mēģināju sakārtot
kompzīciju titullapai.

Es izmēģināju arī
citu kaligrāfisko
rokrakstu, taču tad
saprātu, ka vēl viens
burtveidols nav
vajadzīgs, labāk, lai
titullapas un pārējo
lapu teksti ir vienādi
un rada pārlicību,
ka viss ir saistīts.

Šķirot nākamos
slaidus varēsiet
apskatīt manu
"Jelgavas augu
katalogu" lappusi
pēc lappuses.

7
Telgavies pļaviņu augu
katalogs

Anna Jasmīna Beināroviča
JMS 2020/21.

Blauwe drekrene
Centaurea jacea

Bezakovu takauru
bromopsis inermis

Saurapū ugungpūke
Chamaenerion angustifolium

Parastaj cigorinj
cicoborrum tintybus

Plava ploščardij
Tragopogon pratensis

Purpurzilä akmenjēkle
Lithospermum purpureo-caeruleum

Brodzu káčauza
bromus secalinus

Purva dreguzene
epipactis palustris

Vānagu vīkij
vica cracca

Loizu gundega
Ranunculus repens

Paragtais vizulis
briza media

Plavaj pulkstenite
Campanula patula

Pūkainā ajinrzāle
hypericum hirsutum

Truma upe
cirsiu Carvense

Birztaļas veronika
veronica chamaedrys

Tiruma (matainai) āholinj
trifolium Carvense

Lalā jarene
setaria viridis

Plavay spulnaglène
coronaria flos-cuculi

Parajitā pērkonene
Erysimum cheiranthoides

Velnarutku grāboklīte
erodium cicutarium

Secinājumi

Dzīvojot pilsētā, it īpaši tās centrā, nemaz neapjaušam, cik Jelgavas pļavas ir brīnišķīgas, bagātas un daudzveidīgas. To izjust un saprast var tikai sākot doties pastaigās, kā es to darīju ar savu suni, un rūpīgi pētīt to, ko tajās var pamanīt ik uz sprīža, lai nejauši nepaietu garām kādam sīkam, smalkam audziņam. Tas ir prātam neaptverami, cik daudz kardināli atšķirīgu ziedu, smilgu un citu augu tajās aug. (Ņemiet vērā, ka esmu izpētījusi un atlasījusi tikai mazu daļu no visas Jelgavas pļavu floras.)

Manuprāt, cilvēkiem vairāk vajadzētu doties dabā, jo tā sniedz patiesu relaksāciju un baudu, un spēj pārsteigt ar savu burvību.

Izmantotie avoti

Manas, vecāku, omes un skolotājas Ilizanes zināšanas

Manas fotogrāfijas

Interneta vietnes :

<https://www.latvijasdaba.lv/>

<https://lv.wikipedia.org/wiki/S%C4%81kumlapa>

http://old.ldf.lv/upload_file/29124/DAP-Iepazisim_Plavas-DEMO.pdf

<https://www.google.com/> šeit es menlēju dažādus attēlus kā, piemēram, šis -

Grāmatas:

“Botanicum”

“400 puķes Latvijā”

Normunds Priedītis “Augu dzīve”

“Ziedi krāšanai un iedvesmai”

